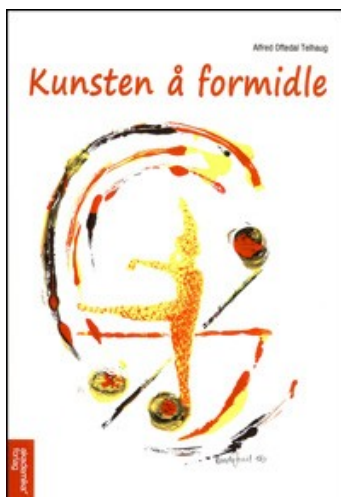

Det som skal læres, må sies – og sies godt

ANMELDELSER

PETTER GJERSVIK

Institutt for klinisk medisin
Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

Telhaug, Alfred Oftedal

Kunsten å formidle

109 s, ill. Trondheim: Akademika forlag, 2013. Pris NOK 220

ISBN 978-82-321-0191-7

Kunnskapsformidling har historisk sett vært den mest sentrale oppgaven for lærere i skolen. Kunnskap skal overføres fra lærerne til elevene. En slik formidlingspedagogikk ble etter siste verdenskrig, særlig fra rundt 1970, gradvis erstattet av reformpedagogikken, som la mindre vekt på lærernes rolle som kunnskapsformidlere og mer vekt på deres rolle som tilretteleggere og veiledere for

elevenes egen læring. Elevene skulle ikke lenger belæres eller bli styrt av læreren, men selv finne frem til kunnskapen. Hensikten var bl.a. å fremme samarbeid, mer relevant kunnskap og gode holdninger. Puggeskolen skulle bekjempes.

Også norske universiteter ble preget av reformpedagogikken. Tradisjonelle kateterforelesninger av professorer kom i miskreditt – nå var det studentaktiviserende undervisning som var tingen. På medisin ble problembasert læring, der studentene skulle lære å innhente kunnskap i grupper, introdusert i nye studieplaner, og antall forelesninger ble redusert. Effekten av denne omleggingen er usikker og lite dokumentert.

Alfred Oftedal Telhaug (f. 1934), professor emeritus i Trondheim og en nestor i norsk pedagogikk, har vært en motstemme i denne utviklingen. Han er en skrivefør praktiker og akademiker med et klart budskap: Kunnskapsformidling må få en større plass i norsk skole og høyere utdanning. Heldigvis synes de skolepolitiske motsetninger fra få tiår tilbake å ha blitt mindre, og det synes nå å være bred enighet om at skolens suksess er avhengig av lærerne og deres evner og muligheter til god kunnskapsformidling.

Telhaug har skrevet mye og godt om kunnskapsformidling. I denne lille boken, nærmest et hefte, gjennomgår han utviklingen av norsk pedagogikk de siste mannsaldrer – sett fra en kritikers ståsted. Læring er hardt arbeid – for både lærer og elev. Dyktige lærere som kan sitt fag, og som er i stand til å formidle kunnskap på en god måte, er pedagogikk på sitt beste. Gode forelesere inspirerer. Dårlige forelesninger er dårlig pedagogikk, men sier lite om forelesningens potensial som pedagogisk metode.

Boken anbefales for lærere på alle nivåer, også for lærere ved våre medisinske fakulteter, som en kort innføring i de teoretiske og ideologiske strømningene som har ligget til grunn for utviklingen i norsk skole og høyere utdanning. Forfatteren gir også tips og inspirasjon til dem som ønsker å forbedre sin egen formidling av kunnskap, både i skrift og tale. Begge deler krever et visst talent, mye trening og mange forberedelser. Jeg anbefaler ikke minst boken til dem som nå leder arbeidet med å revidere studieplanene i medisin. Her er det mye å hente.

Publisert: 25. juni 2013. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.13.0450

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. juli 2026.